

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o evropskih tehnoloških, industrijskih in znanstvenih parkih v obdobju obvladovanja krize ter priprave na obdobje po krizi in po lizbonski strategiji (dodatno mnenje)

(2011/C 44/22)

Poročevalec: **g. TÓTH**

Soporočevalec: **g. SZÚCS**

Evropski ekonomsko-socialni odbor je 14. julija 2009 sklenil, da v skladu s členom 29(2) poslovnika pripravi dodatno mnenje o naslednji temi:

Evropski tehnološki, industrijski in znanstveni parki v obdobju obvladovanja krize ter priprave na obdobje po krizi in po lizbonski strategiji.

Posvetovalna komisija za spremembe v industriji, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 1. julija 2010.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 464. plenarnem zasedanju 14. in 15. julija 2010 (seja z dne 14. julija) s 147 glasovi za in 7 vzdržanimi glasovi.

1. Priporočila

1.1 EESO priznava pomen tehnoloških, industrijskih in znanstvenih parkov pri podpiranju gospodarskega razvoja in modernizacije. Z vzpostavljenimi strukturami se spremembe v industriji spodbujajo prek inteligentne specializacije, koncentracije virov in zbirke znanj.

1.2 Evropska unija potrebuje bolj ciljno naravnan in povezan pristop, ki bi bil osredotočen na podporo in razvoj tehnoloških, industrijskih in znanstvenih parkov (TIZP) 21. stoletja. Sploh v času trenutne krize in po njej bi morali imeti celovitejšo strategijo, če želimo izkoristiti prednosti, ki jih lahko raziskovalni parki ponudijo v povezavi z gospodarsko rastjo in konkurenčnostjo. Veljava in odločenost Evropske unije bi morali biti zgled za izvajanje teh ukrepov.

1.3 Priporočljivo je poiskati in razviti sinergije z glavnimi pobudami EU na terenu, zlasti z Evropskim inštitutom za inovacije in tehnologijo ter njegovimi skupnostmi znanja in inovacij.

1.4 Upoštevati in spodbujati je treba razvoj parkov nove generacije v novi obliki. Prav tako bi bilo treba spodbujati vlogo parkov pri oblikovanju inovativnih struktur.

1.5 Kar se tiče regionalne razsežnosti, je treba ob upoštevanju načela subsidiarnosti okrepiti sodelovanje lokalnih oblasti in mest pri razvoju tehnoloških, industrijskih in znanstvenih parkov. Izboljšati je treba sodelovanje akterjev javnega sektorja, poslovnega sektorja in visokošolskih izobraževalnih ustanov v okviru mrež.

1.6 Pri razvoju parkov je sodelovanje z znanstvenimi ustanovami, zlasti univerzami in raziskovalnimi zavodi, čedalje bolj pomembno – to velja tudi za vidike, povezane z univerzami in

raziskovanjem –, vendar je sodelovanje s parki trenutno na nižji ravni, kot bi moralo biti. Parki bi lahko imeli funkcijo povezovalnega člena med univerzami in industrijo. Obenem bi lahko bilo partnerstvo s parki del sistema meril za ugotavljanje odličnosti univerz.

1.7 Koristno bi bilo začeti ter spodbujati opazovanje, ocenjevanje in certificiranje na tem področju, pa tudi razširjati dobro prakso. Ocenjevanje in empirične primerjalne študije so nujno potrebne za pripravo usklajenih nacionalnih in evropskih politik ter instrumentov, ki se nanašajo na ustanavljanje parkov in rast. Zaželeno je tudi podpreti pripravo zemljevida tehnoloških, industrijskih in znanstvenih parkov po Evropi v obliki podrobne podatkovne zbirke. Tako bi lahko z oblikovanjem matrike medsebojnih povezav, ki bi spodbujala povezovanje in prispevala k zmanjšanju regionalnih ovir za rast, olajšali sodelovanje med parki.

1.8 Nenehna profesionalizacija razvoja in delovanja parkov se kaže v organizacijskem vodenju, kompleksnosti (regionalnega) razvoja, pa tudi v vključevanju raziskav, strukturiranem pristopu v obliki grozdov in kakovosti. Kljub temu je treba standarde delovanja parkov še dodatno izboljšati.

1.9 Bolj je treba izkoristiti potencial za razvoj, ki ga Evropska unija omogoča v okviru možnosti na področju kohezije in prilagajanja, in ga dolgoročneje obravnavati.

2. Uvod

2.1 EESO je novembra 2005 sprejel podrobno mnenje na lastno pobudo o tehnoloških, industrijskih, inovacijskih in znanstvenih parkih (TIZP). V mnenju je posebno pozornost namenil parkom v novih državah članicah, vendar so se ugotovitve in sklepi nanašali na celotno Evropsko unijo.

2.2 Poudariti je treba, da navedeno mnenje vsebuje več relevantnih ugotovitev in ustreznih priporočil, ki so imela v preteklih letih velik politični vpliv. Napredek, ki je bil s tem dosežen, je dopolnjeval prizadevanja EU na ravni regionalne, industrijske in inovacijske politike.

2.3 Ponovno velja omeniti naslednje ugotovitve in priporočila, ki so imela opazne učinke:

- a) parki kot sredstvo za spodbujanje inovacij izpolnjujejo vsa merila, zato jih je mogoče obravnavati kot „inovacijska središča“;
- b) park je kraj, ki je še posebej primeren za poenostavitev interakcije med znanostjo, tehnologijo in gospodarskim razvojem; v njem se združujejo sinergije, ki izhajajo iz sodelovanja med raziskovalnimi ustanovami in podjetji, s čimer se spodbuja njihov dostop do trga;
- c) parki zagotavljajo globalen okvir za spodbujanje inovacij in regionalnega razvoja; na tem področju so imeli ključno vlogo, saj so izboljšali konkurenčnost, tako da so prispevali k manjši brezposelnosti in izravnavi večjih razlik;
- d) treba je pripraviti strategije gospodarske politike, ki bi upoštevale vsestranske možnosti parkov in nakazovale smernice, ki bi jim bilo treba slediti;
- e) parki imajo še posebej pomembno vlogo pri spodbujanju inovacij. Zato je čedalje bolj pomembno, da se izkoristijo intelektualni viri univerz in drugih raziskovalnih zavodov;
- f) predlagan je bil še en koncept, ki pa ni bil v celoti udejanjen, in sicer medregionalno povezovanje parkov in razvoj vseevropskih mrež s pomočjo podpore za integrirane programe sodelovanja med parki in industrijskimi okrožji.

2.4 Zdaj je čas za oceno vpliva prejšnjega mnenja z vidika pridobljenih političnih kot tudi praktičnih spoznanj. To nadaljevalno mnenje obravnava tudi vlogo parkov in rešitve, ki bi jih lahko parki prispevali k obvladovanju gospodarske krize. V tem dokumentu EESO zanimajo specializacija parkov, pričakovanja industrije, delavcev in drugih akterjev civilne družbe, novi izzivi, s katerimi se parki soočajo na regionalni, nacionalni in evropski ravni, ter kompleksnost nalog upravnih organov parkov.

2.5 Tehnološki, industrijski, inovacijski in znanstveni parki (TIZP) vse bolj veljajo za instrument, ki omogoča oblikovanje dinamičnih lokalnih proizvodnih sistemov (grozdov), ki krepijo gospodarsko rast in mednarodno konkurenčnost. Poleg tega prispevajo k spremembam v evropski industriji, spodbujajo inovacije, povezovanje podjetij in medpodjetniške dejavnosti, podpirajo sektor malih in srednje velikih podjetij ter ustvarjanje delovnih mest. Lokalni proizvodni sistemi (grozdi) so bili podrobno opredeljeni v točki 2.3 mnenja na lastno pobudo o evropskih industrijskih okrožjih in novih mrežah znanja ⁽¹⁾.

2.6 EU se mora tudi pripraviti na obdobje po krizi, ko bodo zmožljivosti in viri na področju inovacij, znanosti in industrije zbrani v okviru TIZP po celotni Evropski uniji. Vsekakor je treba poudariti vlogo, ki bi jo parki lahko imeli pri pripravi načrta za lizbonsko strategijo po letu 2010. Cilj tega nadaljevalnega mnenja je pripraviti priporočila ob upoštevanju zgornjih ugotovitev.

3. Razvoj vloge in položaja TIZP

3.1 Zaradi temeljnih gospodarskih in socialnih sprememb, do katerih je prišlo v preteklih letih, npr. gospodarske krize in njenih posledic ali problemov na področju trajnostnega razvoja, zanesljivosti oskrbe z energijo in podnebnih sprememb, ki so se silovito prebili v osredje, je bilo treba tako v Evropi kot tudi drugod po svetu na novo opredeliti pojme in naloge, povezane z modernizacijo, rastjo in gospodarskim razvojem. Da bi v teh razmerah zagotovili učinkovitost parkov, morajo ti razviti nove storitve in funkcije ter vzpostaviti nove modele zagotavljanja storitev podjetjem, hkrati pa poskrbeti za razcvet novo nastalih dejavnosti in sektorjev.

3.2 Pomen znanstvenih, tehnoloških in drugih parkov, ki tvorijo zgoščene in povezane razvojne strukture, se je okrepil. Tako v Uniji kot drugod po svetu se namenja posebna pozornost inovacijam in kreativnosti. Te strukture veljajo za elemente, ki spodbujajo inovativnost in konkurenčnost gospodarstva ter hkrati podpirajo ustanavljanje in konsolidacijo.

3.3 Na svetovni ravni se parki precej razlikujejo glede na svoje naloge in velikost. Toda če želimo v celoti razumeti različne vrste parkov, je treba proučiti opredelitev potreb, določitev prednostnih nalog in zasnovo strateškega načrtovanja. Poklicne organizacije so predlagale več opredelitev parka. V skladu z eno od njih, ki se pogosto pojavlja, je park vrsta javno-zasebnega partnerstva, ki spodbuja pretok znanja – pogosto med podjetji znotraj parka ali med podjetji in univerzami – ter prispeva tako k rasti kot h gospodarskemu razvoju regije.

⁽¹⁾ UL C 255, 14.10.2005, str. 1.

3.4 Izraz *znanstveni in tehnološki park* zdaj zajema vse vrste visokotehnoloških grozdov in denimo pomeni tehnološko mesto, znanstveni park, mesto znanosti, kibernetični park, visokotehnološki (industrijski) park, inovacijsko središče, raziskovalni in razvojni park, univerzitetni raziskovalni park, raziskovalni in tehnološki park, znanstveni in tehnološki park, tehnološki park, tehnološki inkubator, tehnopark, tehnopol ali inkubator tehnoloških podjetij. Čeprav so si inkubator tehnoloških podjetij, znanstveni ali raziskovalni park, mesto znanosti, tehnološko mesto in regionalni mehanizem za inovacije v marsičem podobni, izkušnje kažejo, da med njimi obstaja razlika.

3.5 Smiselno se zdi razlikovati med znanstvenimi in raziskovalnimi parki. Prvo poimenovanje je najpogostejše v Evropi, medtem ko je drugo najbolj razširjeno v ZDA in Kanadi. V Evropi obstajajo znanstveni parki skupaj s tehnološkimi parki, pri čemer sta glavni razliki med obema konceptoma povezani z velikostjo parkov in s tem, ali so dovoljene proizvodne dejavnosti. Znanstveni parki so na splošno manjši, tesno povezani z univerzami in se manj osredotočajo na proizvodne dejavnosti. Tehnološki parki so srednje veliki ali veliki in omogočajo tudi proizvodne dejavnosti. V geografskem smislu znanstveni parki navadno sledijo britanskemu modelu, medtem ko tehnološki parki sodijo v okvir sredozemskega modela, ki je značilen za Francijo, Španijo, Italijo in Portugalsko.

3.6 Organizacijski dejavniki, ki v veliki meri prispevajo k uspešnosti glavnih pobud TIZP, so torej naslednji:

- a) trajna in dolgoročna javno-zasebna partnerstva;
- b) parke vodijo strokovnjaki, ki imajo izkušnje na področju inovacij;
- c) strateški projekti se določajo s skupnim odločanjem, v katerega so vključene glavne sodelujoče strani: regionalne oblasti, podjetja in raziskovalni zavodi ter lokalne skupnosti;
- d) izrazita prednost zaradi specializacije parkov za posamezno področje;
- e) zmogljivost doseganja kritične mase ob zelenem času, s čimer je mogoče v prakso prenesti rezultate raziskav kljub izredno dolgotrajnemu procesu inkubacije.

4. Vzpostavljanje mrež, grozdi ter sodelovanje med univerzami in industrijo

4.1 Zaradi povezljivosti, ki je v postindustrijskem evropskem gospodarstvu v ospredju, prihaja do gospodarske in družbene

preнове v kreativnih okoljih, ki so osredotočena na inovacije. Zaželeno je, da parki okrepijo sodelovanje z drugimi podobnimi organizacijami tako na nacionalni kot mednarodni ravni.

4.2 Grozdi so najboljši primer okolja, ki spodbuja konkurenčnost. Pri njihovem oblikovanju so se znanstveni in tehnološki parki izkazali za zelo učinkovite.

4.3 Pri razvoju gospodarstva so ustvarjanje znanja ter njegovo izkoriščanje, prenos in uporaba v zadnjih letih vse bolj pomembni. Zato je treba razviti in okrepiti sodelovanje akterjev javnega sektorja, poslovnega sektorja in visokošolskih izobraževalnih ustanov v okviru mrež.

4.4 Za zagotavljanje sinergije med različnimi ravni upravljanja – evropsko, nacionalno, regionalno in lokalno – ter spodbujanje oblikovanja partnerstev med podjetji, univerzami in NVO z vzpostavljanjem trdnih povezav med ustanovami, ki ustvarjajo znanje, in tistimi, ki se ukvarjajo z inovacijami, je potrebno ozaveščeno upravljanje na več ravneh.

4.5 Treba je uskladiti spodbujanje in naloge univerz, drugih znanstvenih in raziskovalnih zavodov ter TIZP, pa tudi spodbuditi nove načine sodelovanja. Parki lahko občutno okrepijo svojo privlačnost, če ponudijo velik izbor storitev, kot so prenos tehnologije, podpora na področju patentov, usmerjanje novo ustanovljenih in odcepljenih podjetij, vodenje projektov ali finančna podpora. Vse storitve, ki so na voljo v TIZP, morajo biti najsodobnejše in zelo kakovostne, da lahko zares prispevajo k potrebnim oblikam sodelovanja.

4.6 Pri razvoju parkov je sodelovanje z znanstvenimi ustanovami, zlasti univerzami in raziskovalnimi zavodi, čedalje bolj pomembno, kar velja tudi za vidike, povezane z univerzami in raziskovanjem. Vendar je treba priznati, da sodelovanje med znanstveno skupnostjo in poslovnim sektorjem, ki se ni razvilo v želenem obsegu, predstavlja problem; prav tako je sodelovanje s parki trenutno na nižji ravni, kot bi moralo biti.

4.7 Parki bi lahko imeli funkcijo povezovalnega člena med univerzami in industrijo. Pri ocenjevanju kakovosti delovanja in vpliva univerz bi bilo zaželeno nameniti več pozornosti njihovu vplivu na industrijo in gospodarstvo. Gospodarske zbornice in regionalne oblasti bi lahko s tem, ko bi na univerzah razvile podjetniški način razmišljanja, imele pomembno vlogo, ki bi bila dodatno okrepljena z ukrepi za izobraževanje odraslih. Obstoj podjetniških parkov bi lahko bilo eno izmed meril za ugotavljanje odličnosti univerz.

4.8 V novih državah članicah je lahko vloga parkov pri zbliževanju univerz in industrije še posebej pomembna.

5. Upravljanje v Evropi, operativne pobude in nadzorni ukrepi

5.1 Evropska unija potrebuje bolj ciljno naravnani in povezan pristop, osredotočen na podporo in razvoj TIZP 21. stoletja. Sploh v času trenutne krize in po njej bi si morala prizadevati za celovito strategijo, če želi izkoristiti prednosti, ki jih lahko raziskovalni parki ponudijo v povezavi z gospodarsko rastjo in konkurenčnostjo.

5.2 Potem ko so bili cilji lizbonske strategije le delno doseženi in smo iz teh izkušenj skušali pridobiti nova spoznanja, bi bilo treba racionalizirati pobude za obdobje po lizbonski strategiji in se pri tem osredotočiti na omejeno število konkretnih, merljivih in na nacionalni ravni diferenciranih ciljev, hkrati pa se opreti na potencial za razvoj različnih zmogljivosti, zbranih v okviru TIZP. Izvajanje teh ukrepov bi moralo biti podprto z veljavo in odločenostjo Evropske unije.

5.3 Za Evropsko unijo predstavljajo podjetja, delovna mesta, znanje ter gospodarske in inovacijske zmogljivosti v okviru TIZP skriti kapital. Sicer vemo, da je ta kapital precej velik, vendar nad njim nimamo skupnega pregleda niti nimamo skupne strategije o tem, kako k njemu pristopiti in ga uporabiti. Na evropski, nacionalni ali regionalni ravni obstajajo le razdrobljeno znanje in ukrepi z omejenim področjem uporabe. Zlasti je treba poudariti pomen dela poklicnih organizacij in organizacij civilne družbe na regionalni ali nacionalni ravni, ki so aktivne na območju parkov. Te organizacije je treba spodbujati k medsebojnemu sodelovanju in jih podpirati tako, da bo njihovo sodelovanje omogočilo vzpostavitev tehnološke platforme na ravni Evropske unije.

5.4 Uspeh bo mogoče doseči, če bodo TIZP v celoti vključeni v strateško in ciljno naravnano načrtovanje, ki bo podpiralo trdno odločenost Evrope, da zagotovi rast in postane konkurenčna na mednarodni ravni na podlagi velikih regionalnih vlaganj v gospodarski razvoj, ki temelji na znanosti. Te pobude morajo biti tudi uradno vključene v evropski načrt za raziskave in razvoj, v katerem bo moral biti utrjen pomen TIZP za evropsko inovacijsko politiko.

5.5 Zaželeno je, da generalni direktorati Komisije sprejmejo skupne horizontalne ukrepe ter tako spodbudijo sinergije med različnimi instrumenti ter okrepijo upravljanje in usklajevanje različnih programov. Ta korak bi moral spodbuditi ustanavljanje platform, organov ali skupin na visoki ravni, čigar namen bi bil odpraviti ovire pri sofinanciranju dejavnosti ter pripraviti in začeti izvajanje sofinanciranih ukrepov.

5.6 Primerno bi bilo razviti merila za **ocenjevanje, vrednotenje in pripravo zemljevida** TIZP. Ocenjevanje, vrednotenje in empirične primerjalne študije so nujno potrebni za pripravo usklajenih nacionalnih in evropskih politik ter instrumentov, ki se nanašajo na ustanavljanje in rast parkov ter lahko TIZP dvignejo na višjo raven.

5.7 Poleg tega mora javni sektor upravičiti svoje ukrepe, zaradi česar je treba zasnovati ter uporabiti metode in orodja za ocenjevanje, s katerimi bo mogoče številčno opredeliti čiste pozitivne učinke, ki so posledica podpore javnega sektorja. Trenutno ni popolnega soglasja o tem, kateri so dejavniki uspeha (npr. finančna merila, kot so vlaganja, promet itd., kazalniki inovacijskih oblik, kot so novo ustanovljena podjetja, patenti, novi izdelki). Razlike med vrstami parkov in razmerami na nacionalni/regionalni ravni povzročajo tudi težave pri primerjalnih analizah.

5.8 Zaželeno je pripraviti zemljevid TIZP po Evropi v obliki podrobne podatkovne zbirke. Tako bi lahko z oblikovanjem matrike medsebojnih povezav, ki bi spodbujala povezovanje in prispevala k zmanjšanju regionalnih ovir za rast, olajšali sodelovanje med parki.

5.9 Ponovno poudarjamo, da je treba več vlagati v izobraževanje in usposabljanje, pa tudi v znanje in inovacije, informacijske in komunikacijske tehnologije, trajnostni razvoj in okolju prijaznejše gospodarstvo.

6. Regionalna razsežnost

6.1 Regije imajo pomembno vlogo v gospodarstvu, ki temelji na znanju, saj svoja prizadevanja osredotočajo na vključevanje raziskav, razvoja in inovacij v svoje razvojne strategije. Pri podpori prestrukturiranju gospodarstva bi se morale regionalne oblasti še bolj posvečati inovacijam.

6.2 Treba je spodbujati regionalne inovacijske strategije in na njihovi osnovi pripraviti posebne operativne programe. Nacionalne oblasti bi morale svoja prizadevanja osredotočiti na izboljšanje pogojev na lokalni ravni, da bi ustvarile stabilno in predvidljivo gospodarsko in politično okolje.

6.3 Dostop tehnoloških in znanstvenih parkov do finančnih virov (tvegani kapital, začetni kapital) je resnično ozko grlo in ovira za njihov sistematičen razvoj. Ustrezno dodeljevanje lokalnih in regionalnih finančnih sredstev bi moralo neopazno dopolnjevati evropska sredstva. Zato je treba nujno okrepiti znanje, ki je osnova za dostop do sofinanciranja iz evropskih skladov. Treba je poskrbeti, da je uporaba finančnih sredstev Evropske investicijske banke in Evropskega investicijskega sklada strukturirana in da postane stalna praksa.

6.4 Za TIZP je razpolaganje z dolgoročnim financiranjem bistven dejavnik uspeha. V kriznih razmerah pa je izjemno pomembno zagotoviti, da lahko parki računajo na finančno in politično podporo vlad držav članic in Evropske unije.

6.5 Potrebno je privabljanje in vodenje nadarjenih posameznikov, ki z vidika trajnostnega, dolgoročnega in skladnega razvoja regije predstavljajo posebno prednost.

6.6 Za zagotavljanje izjemno visoke kakovosti delovanja parkov je bistvena odličnost pri njihovem vodenju. Za ohranjanje kakovosti storitev sta pomembna tudi nenehno izobraževanje in poklicni razvoj vodstvenega osebja. Prav tako bi bilo treba vzpostaviti strukturirane programe za ustvarjanje potrebnih zmogljivosti organizacij, ki upravljajo TIZP.

7. Strateška pobuda EU – Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT)

7.1 Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT) bi moral postati nosilec odličnosti na področju inovacij v Evropi. Njegova vloga bo udeležati inovacije na podlagi sodelovanja med vsemi sodelujočimi v trikotniku znanja, prenašati rezultate izobraževanja in raziskav v oprijemljive tržne priložnosti na ravni inovacij ter spodbujati trajnostni gospodarski razvoj in ustvarjanje delovnih mest v vsej Evropski uniji. EESO veliko pričakuje od tega novega organa EU in upa, da bodo lahko TIZP in ustrezno usposobljeni organi, ki so z njimi povezani, postali pomembni partnerji in udeleženci v projektih, ki jih bo organiziral EIT.

7.2 Skupnosti znanja in inovacij (SZI) so bile kot operativno orodje strateško izbrane, da bi odgovorile na izzive, s katerimi se EU trenutno sooča, npr. prilagajanje podnebnim spremembam in omilitve njihovega vpliva, energija iz obnovljivih virov ter informacijska in komunikacijska družba v prihodnosti. SZI so javno-zasebna partnerstva, za katera je značilna močna povezanost univerz, raziskovalnih organizacij in podjetij, prav tako pa v vse dejavnosti, ki so povezane z znanjem, vključujejo podjetniški vidik in ustvarjajo inovacije na področjih, ki so ključnega interesa za gospodarstvo in družbo.

7.3 EIT ponuja tudi priložnost za regionalni in lokalni razvoj. Njegova vloga in vpliv sta lahko precejšnja, saj regijam, v katerih so znanje in izkušnje na določenem področju

pomanjkljivi, ponuja ustrezno strokovno znanje. Regije in mesta lahko poleg tega izkoristijo dejavnosti EIT in SZI, ki imajo pozitivne učinke ter privabljajo dodatne kadrovske in finančne vire.

7.4 EIT predstavlja nov koncept centrov znanja, ki namesto na geografsko povezanih skupnostih temeljijo na virtualnih mrežah. V sedanji gospodarski krizi prihaja aktualnost pobude EIT še bolj do izraza. Zato se zdi popolnoma smiselno, da se prouči obstoječi podporni potencial v TIZP Evropske unije.

8. TIZP in gospodarska kriza – potrebne spremembe in ukrepi za oživitev gospodarstva

8.1 Gospodarska kriza je na različne načine in v različnem obsegu vplivala na delovanje TIZP in podjetij v njih. Podjetja se lahko na krizo odzovejo tako, da zmanjšajo obseg dejavnosti, število zaposlenih in stroške ter opustijo projekte in vlaganja.

8.2 Kar zadeva vodstva TIZP, bi bilo zaželeno, da bi se odzvala z aktivno politiko, namenjeno zadrževanju podjetij v parkih in sodelovanju z njimi, tako da bi se vpliv krize čim bolj omilil. Elementi takšne politike bi bili naslednji:

- a) dajanje usmeritev skupnostim;
- b) spodbujanje usklajenega delovanja podjetij v parku;
- c) pomoč pri ocenjevanju razmer in priložnosti za podjetja ter pri iskanju novih trgov ali izdelkov;
- d) zagotavljanje spremljanja poslovanja podjetij v parku, vnovična ocena poslovnih modelov in načinov vodenja;
- e) razširjanje informacij in zagotavljanje lobiranja v povezavi z javnimi programi in državnimi pomočmi v sodelovanju z agencijami in podjetji;
- f) ohranjanje stikov z zainteresiranimi stranmi (podjetniške organizacije, lokalne uprave, sindikati) z namenom spodbujanja morebitnega oblikovanja delovnih skupin za reševanje problemov;
- g) izboljšanje storitev in notranjega vodenja parkov.

8.3 V vmesnem času bi se lahko pojavilo tudi povpraševanje po naprednejših izdelkih in storitvah. Nove panoge, kot so biotehnologija ter najnovejša informacijska in komunikacijska tehnologija, prinašajo tako priložnosti kot izzive. Pri tem je treba nujno upoštevati nove dejavnike konkurenčnosti, ki se pojavljajo v novem gospodarskem in socialnem okolju, in sicer trajnost, ustvarjanje vrednosti in družbena odgovornost podjetij.

8.4 V sedanjih razmerah se podjetniškemu načinu razmišljanja vnovič namenja pozornost, in sicer v okviru parkov. Ker podjetja in podjetniška združenja do obisti poznajo

strateške razmere, lahko prevzamejo vodilno vlogo. Pomembno je na ustrezen način prepoznati konkurenčne vidike parkov in pritegniti pozornost nanje.

8.5 Naložbe, ki izvirajo iz notranjega trga, kot tudi neposredne tuje naložbe so za razvoj parkov izjemno pomembne. Zato je treba upoštevati znake, ki kažejo na preusmerjanje neposrednih tujih naložb iz proizvodnje v raziskave in razvoj. EESO podpira ta proces in spodbuja k temu, da bi imeli ključni sektorji, ki so jasno opredeljeni v industrijski politiki EU, korist od svoje prisotnosti v parkih.

V Bruslju, 14. julija 2010

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Mario SEPI
